

Hva er egentlig linoleum?

Linoleumgulvet ble funnet opp i 1860 av en engelskmann, og var i nesten hundre år det ledende gulvbelegget. Det er fortsatt et populært valg, fordi det er slitesterkt, holdbart, lett å holde rent og kommer i mange farger. Hva er egentlig linoleum?

Av Emma Wold/ifi.no

Visste du at fargerike linoleumsfliser ble lagt i store deler av RMS Titanic? Verdens mest berømte skip ble bygget med de flotteste materialene, i det som på den tiden var moteriktige farger.

– Linoleum er et fantastisk produkt, som om det hadde blitt lansert i dag, og ikke på 1800-tallet, hadde det vært en verdenssensasjon, sier Markus Huru Lia, distriktssjef i Forbo. – Det lages av 98 prosent naturlige råvarer, som vokser tilbake i løpet av fire år. 45 prosent av bestanddelene er resirkulert materiale.

– Fra planetens side, er dette dermed verdens mest bærekraftige gulv. De 300 000 kvadratmeterne med linoleum som legges i året i Norge, har naturen klart å erstatte innen fire år, og det er det ingenting som greier å måle seg med. Sånn sett er linoleum helt særegen.

INGREDIENSER: Linoleum er laget av 98 prosent naturlige råvarer.

Hva er linoleum?

Linoleum er et organisk materiale som i hovedsak er laget av fornybare råvarer. Det består av linoelumsement, som inneholder kokt (oksidert) linolje og harpiks. Øvrige bestanddeler er tremel, steinmel, korkmel, fargepigmenter og jute.

Mange linoleumgulv er Svanemerket, og linoleumgulv brukes både i boliger og i offentlige miljøer, som for eksempel skoler, sykehus, butikker, barnehager og sykehjem.

Linoleum er antistatisk, komfortabelt å gå på, og slitesterkt. Dagens linoleum har som oftest en marmorert overflate, og er generelt mattere i overflaten enn for eksempel vinyl. Gulvet kan leveres i mange farger, og med litt kreativitet kan det skjæres ut ulike former for å lage spennende design.

KOMFORTABELT: Linoleum er kjent som et komfortabelt gulv å gå på.

Er linoleum det samme som vinyl?

En vanlig misforståelse er at linoleum og vinyl er samme type gulv. Mange bruker derfor ordene om hverandre. Linoleum er laget av organiske og fornybare råvarer, mens vinyl er petroleumsbasert.

– Linoleum var det eneste gulvbelegget som fantes fra 1845 til 1950, forklarer Lia. – Så kom vinylen, som også var et gulvbelegg, og der kom misforståelsen. Linoleum er originalen, og vinylen har gjort mye for å etterligne linoleum kan du si, men linoleum har noen egenskaper som plast har vanskelig for å etterligne.

– En stor forskjell når det kommer til bruksområder er at linoleum ikke kan brukes på våtrom. Når det er sagt ble jo linoleum brukt på våtrom til langt utpå 70-tallet, men det tilfredsstillte ikke dagens krav til tette badetrom. Det er hovedsakelig fordi det ikke lar seg forme rundt sluk. Vinyl kan du varme opp og strekke, det kan du ikke med linoleum.

Siden linoleum er et organisk materiale, vil det også brytes fortere ned av fuktige miljø. Mange tror de har linoleum på badegulvet, men sjansen er stor for at det er vinyl med mindre badetrom har stått urørt i over 100 år.

FARGERIKT: Ved hjelp av svært presise verktøy kan linoleum skjæres ut og settes sammen til fargerike gulv.

Ikke vanskelig å vaske

– Det som er viktig å huske på når du skal rengjøre et linoleumgulv er å bruke et pH-nøytralt rengjøringsmiddel, sier Lia. – En av de vanligste feilene folk gjør er at de bruker grønnsåpe. Det er kun egnet til å rengjøre ubehandlet tregulv. Ofte brukes det også alt for mye rengjøringsmiddel i forhold til hva som er anbefalt. Les alltid på produktet for å få rett dosering.

I tillegg har Lia en myte han gjerne skulle ha avlivet, for gulvet er nemlig ferdig overflatebehandlet når det forlater fabrikk.

– Moderne linoleum har ingen behov for polish eller boning. Ingen gulv er vedlikeholdsfrie, men polish og boning er ikke noe dagens linoleumgulv trenger. Det henger kun igjen i myter om renhold og i gamle beskrivelser.

LETT Å VASKE: Hadde linoleum vært vanskelig å holde rent, hadde det neppe vært et populært valg for sykehus, barnehager og skoler.

Hvordan legges linoleum?

Linoleum selges i tilpasset lengde fra rull, eller kommer i fliser i ulike størrelser. Noen typer linoleum skal limes fast, men du får også versjoner som kan legges løst. For boliger er klikk-linoleum enkelt å installere selv. Dette er stive trefiberplater med linoleum på toppen, og lyddempende kork på baksiden. Disse legges uten lim.

Klikk-linoleum, som kommer i både staver og firkanter, kan legges i ulike mønstre, som sjakkruiter, striper eller sikk-sakk mønster.

Gulv som leveres på rull, såkalt banevare, legges ofte med oppbrett mot veggen i offentlige bygg, fordi det er lettere å holde rent. I private hjem er ikke dette nødvendig. I større rom må banevare skjøtes med smeltetråd, og å legge denne typen gulv er med andre ord noe som krever spesielle verktøy, og for det meste forbeholdt den profesjonelle gulvleggeren.

ALLSIDIG: Linoleum et gulv man kan uttrykke seg med ved å for eksempel sette sammen ulike farger. Den matte overflaten gjør det til et lekkert alternativ.

Hvordan fjernes linoleum?

Det er verdt å undersøke litt før du setter i gang med å fjerne linoleum, for mange ganger er det ikke nødvendig. Andre gulv som kan legges løst, for eksempel parkett og laminat, kan legges oppå linoleum dersom den sitter godt fast til underlaget.

Skal du fjerne limt linoleum bør ha inn en profesjonell gulvlegger, for gulvet må rives av med en gulvstripper på samme måte som man gjør med vinyl.

– Når banevare er limt fast så sitter det så hardt at du får med deg undergulvet og sparkelmassen hvis du prøver å fjerne det på andre måter. Gulvstripperen ser ut som en forstørret høvel som skjærer gulvet av, avslutter Lia.

Mer informasjon

- Forbo Flooring: <http://www.forbo.no>